

Cal una aposta decidida per a les educadores i els educadors socials als centres educatius

El Col·legi d'Educatrices i Educadors Socials de Catalunya (CEESC) reitera la necessitat que el Govern faci una aposta decidida per tal que les educadores i els educadors socials siguin part estructural de la totalitat de centres del sistema educatiu de Catalunya. Això passa per defugir de programes temporals i crear places estructurals que donin continuïtat a la tasca professional.

Aquest curs ha començat amb protestes de les direccions, claustres, AFA i de la comunitat educativa en general, en centres que, arran de la finalització del programa al mes d'agost, han quedat desproveïts de la figura de l'educador/a social després d'haver-la tingut durant 3 o 5 anys. Aquest programa permetia que 85 centres comptessin amb aquesta figura professional i donava continuïtat a les 75 places inicials del curs 2020-2021. Això ha succeït malgrat que el Departament d'Educació i Formació Professional havia estat afirmant durant el curs 2024-2025 que hi hauria continuïtat dos cursos més.

De fet, el Govern va acordar a l'estiu crear el nou 'Programa temporal per impulsar la perspectiva orientadora i social als centres educatius' de 2 anys de durada, que compta amb 60 places d'educador/a i que no té present la feina feta en els darrers 5 anys.

Retallada de places

El nou programa redueix de manera alarmant les places destinades a professionals de l'educació social. Allà on abans hi havia 85 professionals –i que el CEESC en el seu moment ja va qualificar de residuals i insuficients–, ara només n'hi ha 60. Això suposa una pèrdua directa de 25 places i, per tant, menys presència d'educadores i educadors socials en un sistema educatiu que ja pateix greus mancances per donar resposta a la complexitat social creixent que viuen els infants, adolescents i les seves famílies. La reducció no només és quantitativa, sinó que també envia un missatge perillós: que l'educació social és prescindible, quan en realitat és clau per garantir la igualtat d'oportunitats i la cohesió social dins les escoles. Al mateix temps, ens allunya de l'objectiu de ser al conjunt de centres del sistema educatiu català.

Procés de selecció opac

En relació amb la posada en marxa del programa actual, volem expressar el nostre desacord per diversos aspectes que considerem rellevants:

D'una banda, el nou programa és una prova pilot –de nou, creant inestabilitat per a la figura professional– per a la creació del qual no s'han tingut en compte els coneixements, l'experiència i les bones pràctiques adquirides en el marc del programa anterior, un fet que representa una pèrdua d'oportunitats per consolidar i millorar les actuacions.

D'altra banda, s'ha obert un procés de selecció per accedir a aquestes noves places desenvolupat sota una clara manca de transparència, una situació que, malauradament, es repeteix cada vegada que s'obren aquest tipus de convocatòries. El CEESC denuncia, una vegada més, l'opacitat i la falta de garanties del procediment, que s'ha dut a terme sense oferir la informació suficient, ni garantir la claredat necessària en relació amb els criteris de selecció, amb les fases del procediment, ni amb el llistat d'admesos i exclosos. A més, s'ha incomplert la data d'inici, segons la convocatòria i, a dia d'avui, hi ha centres educatius que encara no disposen de la figura professional de l'educador/a social.

Aquestes pràctiques no només vulneren la confiança dels i les professionals, sinó que també posen en qüestió la credibilitat del Departament d'Educació que deixa de banda criteris clars, justos i respectuosos amb la professió i amb les persones que concorren en aquestes convocatòries.

Una devaluació de la professió

Les funcions i responsabilitats assignades en el nou programa representen un pas enrere respecte al reconeixement i la trajectòria consolidada de l'educació social en els centres educatius. En aquest programa, no s'han incorporat funcions fonamentals envers el centre o la comunitat educativa reivindicades llargament pel CEESC i s'ignoren la feina, els projectes i el treball col·laboratiu desenvolupats en cada un dels centres on hi havia presència de l'educador/a social. Des de fa una dècada, el CEESC defensa el paper transformador que la nostra professió aporta a les escoles, des de l'escola bressol fins a les escoles d'adults, passant per les de primària i secundària. Aquesta reducció funcional invisibilitza la nostra aportació real en la prevenció de desigualtats, en la gestió de la diversitat cultural

i social i en l'acompanyament a famílies. Sense aquest reconeixement, l'escola perd una eina fonamental per abordar la complexitat educativa actual.

Pèrdua d'un suport essencial per a famílies i centres

La retallada de places implica també una pèrdua directa per a les famílies, infants i adolescents que necessiten d'aquesta figura als centres. Les educadores i els educadors socials no només treballen amb l'alumnat dins del centre, sinó que són un enllaç imprescindible amb les famílies i amb l'entorn comunitari. Sense aquest suport, molts centres es veuran desproveïts d'un recurs clau per prevenir conflictes, atendre situacions de vulnerabilitat i enfortir el vincle entre l'escola i la comunitat. És una pèrdua que tindrà conseqüències reals no només en la vida quotidiana dels centres educatius sinó de moltes persones. La seva eliminació deixa un buit que cap altre professional pot substituir, ja que es tracta d'una figura amb un perfil i formació específics.

Demanem compromisos reals

Davant d'aquesta situació, demanem que el Govern assumeixi compromisos clars per a:

- La recuperació de totes les places retallades i l'ampliació per als propers cursos.
- La implementació de la figura de l'educador/a social a la totalitat de centres escolars.
- La creació de places estructurals dins dels centres educatius que garanteixin estabilitat i continuïtat.
- Un procés de selecció transparent, just i respectuós amb el conjunt de professionals, que en valori l'expertesa, la formació contínua i l'experiència en l'àmbit.
- La creació d'una borsa d'educadores i educadors socials.
- La recuperació de les funcions pròpies de l'educació social dins dels centres educatius d'infantil, primària i secundària, unes funcions que ja s'havien definit en un treball col·laboratiu iniciat pel Departament d'Educació i on el CEESC va ser un dels agents que hi va participar.
- La creació d'un espai de treball compartit amb el Departament d'Educació on establir acords sobre definició de calendaris, processos i protocols a

seguir, i sobre el seguiment i l'avaluació de tot allò que conforma la figura de l'educador/a social a l'escola i de les seves funcions.

Les educadores i els educadors socials som essencials per acompanyar la diversitat, prevenir desigualtats i enfortir la cohesió social des de les escoles. Retallar-nos i devaluar-nos és retallar oportunitats per a l'alumnat i les seves famílies. L'educació social no és un complement ni un recurs secundari: és una peça imprescindible per a una escola realment inclusiva i transformadora.

El CEESC no acceptarà que, sota l'excusa de nous programes temporals, es posi en risc una de les conquestes més importants dels darrers anys: la incorporació de l'educació social al cor del sistema educatiu.

Fem una crida a tota la comunitat educativa, a les famílies i a la societat civil a unir forces per defensar una educació de qualitat, inclusiva i amb la presència imprescindible de l'educació social.